

บทที่ 6

การสร้างความเข้มแข็งโดยกระบวนการมีส่วนร่วม

การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนในตำบลได้เรียนรู้ปัญหาภายในชุมชนของตนเอง และได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างมีเหตุผล โดยการระดมสรรพกำลังที่มีอยู่ในพื้นที่ของตำบลคอนแก้วและองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งมีผลการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเยาวชน

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชนเป็นการดำเนินการให้เกิดการจัดเวทีเด็กและเยาวชน ประจำ ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว ให้คัดเลือกเด็กและเยาวชนที่เป็นแกนนำของแต่ละหมู่บ้านให้เข้ามาร่วมเวทีเด็กและเยาวชน ตำบลคอนแก้ว

การจัดเวทีเยาวชนตำบลคอนแก้วครั้งที่ 1

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเยาวชนครั้งที่ 1 เป็นการดำเนินการให้เกิดการจัดเวทีเด็กและเยาวชน ประจำ ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จัดเป็นครั้งแรกของโครงการฯ ได้ดำเนินการประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว ให้คัดเลือกเด็กและเยาวชนที่เป็นแกนนำของแต่ละหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 5 คน ให้เข้ามาร่วมเวทีเด็กและเยาวชนตำบลคอนแก้ว ในวันที่ 8 เมษายน 2551 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม การดำเนินการดังกล่าวมีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมเวทีเด็กและเยาวชน จำนวน 50 คน

การจัดเวทีประชาคมเด็กและเยาวชนตำบลคอนแก้ว ครั้งที่ 1 มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในการศึกษาข้อมูลชุมชนในระดับหมู่บ้านและข้อมูลระดับตำบลให้กับเด็กและเยาวชนได้รับทราบ
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนตำบลคอนแก้วได้ศึกษาข้อมูลและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงข้อมูลของชุมชนและนำข้อมูลชุมชนมาใช้ในการวางแผนพัฒนาชุมชน
3. เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของเด็กและเยาวชน ตำบลคอนแก้ว ได้รู้จักซึ่งกันและกันประสานการทำงานร่วมกันในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ภาพที่ 6.1 แสดงการจัด เวทีประชาคมเด็กและเยาวชน ครั้งที่ 1

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชนแต่ละครั้งจะแบ่งเด็กและเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม จำแนกตามลักษณะตั้งถิ่นฐานของเด็กและเยาวชน คือ

กลุ่มที่ 1 มี สมาชิกเด็กและเยาวชนหมู่ที่ 3 บ้านศาลา หมู่ที่ 4 บ้านป่าแฉะ หมู่ที่ 7 บ้านสันเหมือง หมู่ที่ 10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น

ภาพที่ 6.2 แสดงการนำเสนอโครงการสร้างความเข้มแข็งของเด็กและเยาวชน กลุ่มที่ 1 หมู่ที่ 3 บ้านศาลา,หมู่ที่ 4 บ้านป่าแฉะ,หมู่ที่7 บ้านสันเหมือง,หมู่ที่10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น

กลุ่มที่ 2 มี สมาชิกเด็กและเยาวชนหมู่ที่ 1 บ้านบ่อญี่ปุ่น หมู่ที่ 2 บ้านดอนแก้ว หมู่ที่ 9 บ้านสบสาหนองฟาน

ภาพที่ 6.3 แสดงการนำเสนอโครงการสร้างความเข้มแข็งของเด็กและเยาวชน กลุ่มที่ 2 หมู่ที่ 1 บ้านบ่อญี่ปุ่น หมู่ที่ 2 บ้านดอนแก้ว หมู่ที่ 9 บ้านสบสาหนองฟาน

กลุ่มที่ 3 มีสมาชิกเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 5 บ้านป่ารวก หมู่ที่ 6 บ้านพระนอน และหมู่ที่ 8 บ้านชะเอือง

ภาพที่ 6.4 แสดงการนำเสนอโครงการสร้างความเข้มแข็งของเด็กและเยาวชน กลุ่มที่ 3 หมู่ที่ 5 บ้านป่ารวก หมู่ที่ 6 บ้านพระนอน และหมู่ที่ 8 บ้านชะเอือง

เด็กและเยาวชนทั้งสามกลุ่มได้เข้าร่วมการจัดเวทีประชาคมเด็กและเยาวชนครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2551 กลุ่มเด็กและเยาวชนต้องร่วมกันคิดถึงโครงการที่ต้องการทำเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน ระดมความคิดเห็นต่อกัน จนได้มาซึ่งโครงการย่อยในการพัฒนา 4 โครงการ โครงการทั้งสิ้นโครงการนี้เยาวชนทั้งสองกลุ่มเป็นผู้ริเริ่มคิดค้นโครงการขึ้นเองจากสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาภายในชุมชนหรือหมู่บ้าน โครงการย่อยในการพัฒนา 4 โครงการ คือ

1. โครงการสายน้ำสานสัมพันธ์
2. โครงการเยาวชนรักการอ่าน
3. โครงการพัฒนาดนตรีเยาวชน
4. โครงการมัคคุเทศก์น้อย

1. โครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากสภาพปัญหาของชุมชนเนื่องจากความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำในชุมชน เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำภายในชุมชน และมีการทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำและมีการบุกรุกลำเหมืองทำให้การระบายน้ำไม่ดีเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน
2. เพื่อเชื่อมสัมพันธ์และเกิดความสามัคคีของเด็กและเยาวชนของแต่ละหมู่บ้านที่ร่วมโครงการ
3. เพื่อพัฒนาภูมิทัศน์ในชุมชนให้สะอาดและน่าดู

กิจกรรมการดำเนินงาน

1. วันที่ 4 พฤษภาคม 2551 เป็นการเริ่มการประชุมระดมความคิดเห็นในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมของโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

ภาพที่ 6.5 แสดงการประชุมระดมความคิดเห็นโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

ณ สำนักสงฆ์สันเหมือง

2. วันที่ 17 พฤษภาคม 2551 อบรมเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ โดย ดร. ทศพร คุณประดิษฐ์ และคณะวิทยากรจากสาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนในโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ การสำรวจคุณภาพของแหล่งน้ำในชุมชน โดยการตรวจวัดทางเคมี และการสำรวจสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในแหล่งน้ำ และทำการสำรวจแหล่งน้ำตัวอย่าง

ภาพที่ 6.6 แสดงการอบรมให้ความรู้โครงการสายน้ำสานสัมพันธ์จากคณะวิทยากร

3. วันที่ 24 พฤษภาคม 2551 เด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์สำรวจแหล่งน้ำและเก็บตัวอย่างน้ำ โดยเริ่มจากหมู่ที่ 3 บ้านศาลา หมู่ที่ 4 บ้านป่าแจะ หมู่ที่ 7 บ้านสันเหมือง หมู่ที่ 10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น เพื่อการตรวจค่าของน้ำว่ามีความสกปรกมากน้อยเพียงใด

ภาพที่ 6.7 แสดงการสำรวจแหล่งน้ำครั้งที่ 1

4. วันที่ 8 มิถุนายน 2551 เด็กและเยาวชนโครงการสาหร่ายน้ำสาหร่ายสัมพันธ์สำรวจแหล่งน้ำและเก็บตัวอย่างน้ำ ครั้งที่ 2 หมู่ที่ 7 บ้านสันเมือง และหมู่ที่ 10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น เพื่อตรวจดูค่าของน้ำ การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพน้ำและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำ

ภาพที่ 6.8 แสดงการสำรวจแหล่งน้ำและการตรวจหาแมลงในน้ำของเด็กและเยาวชนครั้งที่ 2

5. วันที่ 15 มิถุนายน 2551 สรุปสภาพของแหล่งน้ำในชุมชน และคุณภาพของน้ำที่พบในชุมชน เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำ ซึ่งที่ประชุมของเด็กและเยาวชนได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำ ดังนี้คือ

1. ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ
2. ไม่ทิ้งน้ำเสียลงแม่น้ำ
3. เก็บขยะบริเวณรอบ ๆ ลำคลอง
4. ขุดลอกลำคลอง
5. ทำกั้นน้ำหรือน้ำพุเพื่อเติมออกซิเจนให้กับน้ำ
6. ไม่ทิ้งสารเคมีลงในแม่น้ำ
7. ช่วยกันดูแลรักษาแหล่งน้ำ
8. กำจัดสิ่งปฏิกูลและผักตบชวาในแหล่งน้ำ

จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ จัดบอร์ด สำหรับใช้ในการเดินรณรงค์อนุรักษ์
 สายน้ำของตำบลคอนแก้ว ณ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 6.9 แสดงเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์จัดทำสื่อในการรณรงค์

6. วันที่ 22 มิถุนายน 2551 เด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์เดินรณรงค์
 การอนุรักษ์สายน้ำบริเวณถนนเข้าออกของหมู่บ้านในตำบลคอนแก้ว หมู่ที่ 3, 4, 7, และหมู่ที่10

ภาพที่ 6.10 แสดงเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์เดินรณรงค์อนุรักษ์สายน้ำ

7. วันที่ 6 กรกฎาคม 2551 ผู้วิจัยเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ได้ร่วมกันสรุปโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ ณ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเต่า ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 6.11 แสดงการสรุปกิจกรรมโครงการทั้งหมด ณ อ่างเก็บน้ำห้วยตึงเต่า
ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

สรุปผลการดำเนินงานโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

1. จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์มีจำนวนทั้งหมด 54 คน
2. มีสมาชิกของโครงการเข้าร่วมประเมินผลการดำเนินงานโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 70.37

ตารางผลการประเมินกิจกรรม โครงการสายน้ำसानส์
ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกที่เข้าร่วมการประเมิน

ตารางที่ 6.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเพศของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

เพศ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ(%)
ชาย	20	52.64
หญิง	18	47.36
รวม	38	100

เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 52.64 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.36

ตารางที่ 6.2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

อายุ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ(%)
19 ปีขึ้นไป	5	13.16
13 - 18 ปี	10	26.30
6 - 12 ปี	23	60.54
รวม	38	100

เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 6 – 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.54 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 13 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.30 และช่วงอายุ 19 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.16

ตารางที่ 6.3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนช่วงชั้นการศึกษาของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

ช่วงชั้นการศึกษา	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ(%)
ประถมตอนต้น	-	-
ประถมตอนปลาย	22	57.90
มัธยมตอนต้น	9	23.70
มัธยมตอนปลาย	4	10.50
อื่น ๆ	3	8
รวม	38	100

ช่วงชั้นการศึกษาของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นช่วงชั้นการศึกษาประถมตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมาคือ มัธยมตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 23.70 และอื่น ๆ อาทิเช่น ปวช. และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8

จากข้อมูลที่แสดง ในตารางที่ 6.1-6.3 สถานภาพทั่วไปของ สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการ สายน้ำสายสัมพันธ์ โดยทั่วไป เป็นเด็กและเยาวชน อายุ 6 - 18 ปีขึ้นไป กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมและมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่อยากเรียนรู้และอยากทดลอง

ตารางที่ 6.4 แสดงข้อมูลบทบาทของเด็กและเยาวชนในการจัดกิจกรรมโครงการสายน้ำ
สามัคคี

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ(%)
1	บทบาทของท่านในการจัดกิจกรรม โครงการสายน้ำสามัคคี		
	* เป็นผู้นำเยาวชน	13	34.21
	* เป็นผู้วางแผนการจัดงานร่วมกับอาจารย์	7	18.42
	* เป็นเจ้าของโครงการ	3	7.9
	* เป็นสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน	29	76.31
	* เป็นเด็กและเยาวชนหมู่ที่ 3, 4, 7, และ 10	28	73.68
	* อื่น ๆ	2	5.26

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บทบาทของสมาชิกสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนสายน้ำสามัคคี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกเครือข่ายเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 76.31 รองลงมา คือ เป็นเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 3 บ้านศาลา, หมู่ที่ 4 บ้านป่าแะ, หมู่ที่ 7 บ้านสันเหมือง, หมู่ที่ 10 บ้านพระเจ้านั่งโก้น คิดเป็นร้อยละ 73.68 โดยเป็นผู้นำเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 34.21 และมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการในการดำเนินงานโครงการสายน้ำสามัคคี คิดเป็นร้อยละ 18.42

แสดงให้เห็นว่าการจัดตั้งเครือข่ายเด็กและเยาวชน ของหมู่บ้านหมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 7, และหมู่ที่ 10 ประสบผลสำเร็จ ในเบื้องต้น สมาชิกเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยมีผู้นำเยาวชนเป็นผู้ประสานการทำงานและร่วมในการวางแผนการดำเนินงานเครือข่าย

ตารางที่ 6.5 แสดงข้อมูลการทราบการจัดกิจกรรมสายน้ำสานสัมพันธ์ของเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
2	ท่านรู้ว่ามีกิจกรรม"สายน้ำสานสัมพันธ์" จากใคร		
	* จากเพื่อน	16	42.10
	* พ่อ แม่	4	10.53
	* เสี่ยงตามสาย	4	10.53
	* ครูใน โรงเรียน	0	0
	* สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน	19	50
	* ผู้นำเยาวชนในหมู่บ้าน	17	44.74
	* อาจารย์ผู้ให้การอบรม	9	23.68

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การรับทราบข้อมูลการจัดกิจกรรมจากสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนสายน้ำสานสัมพันธ์ สมาชิกส่วนใหญ่จะรับทราบข้อมูลจากสมาชิกเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือทราบการจัดกิจกรรมจากผู้นำเยาวชนในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 44.74 และ ทราบจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 42.10 ทราบจากพ่อแม่และเสี่ยงตามสาย คิดเป็นร้อยละ 10.53

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าเครือข่ายเยาวชนจะมีการแจ้งการจัดกิจกรรมของเครือข่ายจากสมาชิกเครือข่าย ผู้นำเยาวชน และจากเพื่อนในชุมชน แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกเครือข่ายสายน้ำสานสัมพันธ์ในการให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 6.6 แสดงข้อมูลการทราบถึงวัตถุประสงค์ของเยาวชนในการจัดกิจกรรมสายน้ำ
สถานสัมพันธ

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ(%)
3	ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสายน้ำ สถานสัมพันธ		
	* เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชนในตำบล คอนแก้ว	31	81.58
	* เพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	25	65.79
	* เพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนภายในหมู่บ้าน/ ตำบล	26	68.42
	* เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักสภาพปัญหาของชุมชน เกี่ยวกับ น้ำและสิ่งแวดล้อม	25	65.79

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การรับรู้วัตถุประสงค์ ของการจัดกิจกรรมสายน้ำสายสัมพันธ โดยมีวัตถุประสงค์
สำคัญคือ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและ เยาวชนในตำบลคอนแก้ว คิดเป็นร้อยละ
81.58 รองลงมาคือทราบวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้เด็กและ
เยาวชนภายในหมู่บ้าน/ตำบล คิดเป็นร้อยละ 68.42 ทราบวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็ก
ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักสภาพปัญหาของชุมชน เกี่ยวกับน้ำและ
สิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 65.79

แสดงว่าสมาชิกเครือข่ายสายน้ำสายสัมพันธส่วนใหญ่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของ
โครงการเป็นอย่างดี

ตารางที่ 6.7 แสดงข้อมูลลักษณะการมาร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
4	ท่านมาร่วมงานกิจกรรมเครือข่ายสายน้ำสายสัมพันธ์ ในแต่ละครั้งที่ผ่านมาในลักษณะใด		
	* มาก่อนเวลา	29	76.31
	* มาในช่วงเปิดงาน	11	28.95
	* เมื่อเขาเปิดงานแล้ว	10	26.31
	* ใกล้เคียงวัน	1	2.63

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายสายน้ำสายสัมพันธ์ในแต่ละครั้งมาก่อนเวลา คิดเป็นร้อยละ 76.31 รองลงมาคือมาร่วมกิจกรรมในช่วงเปิดงาน คิดเป็นร้อยละ 28.95 และมาร่วมงานใกล้เคียงวันมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.63

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายมีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการเป็นอย่างดีโดยส่วนใหญ่จะมาก่อนเวลา และมีความพร้อมเพียงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 6.8 แสดงข้อมูลความรู้สึกร่วมในการมาร่วมกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชน สายน้ำ
สถานสัมพันธ

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
5	ความรู้สึกร่วมในการมาร่วมกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชน สายน้ำสถานสัมพันธ		
	* ไม่อยากมา	1	2.63
	* ถูกครุบังคับให้มา	3	7.89
	* พ่อแม่บังคับให้มา	2	5.26
	* เฉยๆ มากก็ได้ น้อยก็ได้	7	18.42
	* ตามเพื่อนมา	7	18.42
	* มาด้วยตนเอง	22	57.89
	* อยากมาร่วมกิจกรรม	29	76.32
	* เพื่อนๆ ขอร้องให้มา	5	13.16
	* อื่น ๆ	1	2.63

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ความรู้สึกร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสาย
สัมพันธพบว่า สมาชิกเครือข่ายอยากมาร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 76.32 รองลงมา คือ มาร่วม
กิจกรรมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 57.89 และมาร่วมโดยตามเพื่อนมาและรู้สึกเฉย ๆ มากก็ได้ น้อยก็ได้
คิดเป็นร้อยละ 18.42 และส่วนที่ไม่อยากมาคิดเป็นร้อยละ 2.63

แสดงว่าเด็กและเยาวชนเครือข่ายสายน้ำสายสัมพันธ มีความรู้สึกที่ดีกับการทำ
กิจกรรมของเครือข่ายสายน้ำสายสัมพันธ จึงอยากมาร่วมกิจกรรมและ มาร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง
เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 6.9 แสดงข้อมูลลักษณะการจัดกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชน สายน้ำสามสัมพันธ์

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
6	ลักษณะของการจัดกิจกรรม		
	* ต่างคนต่างทำ	5	13.16
	* ทุกคนร่วมมือกัน	30	78.95
	* ทำงานเป็นกลุ่ม	32	84.21

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ลักษณะของการจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสามสัมพันธ์ จะกิจกรรมในลักษณะของ ทำงานเป็นกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 84.21 รองลงมาคือ ทุกคนร่วมมือกันทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 78.95 และต่างคนต่างทำมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 13.16

แสดงลักษณะของการจัดกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสามสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมในลักษณะของทำงานเป็นกลุ่มและร่วมมือกันทำเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 6.10 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของเด็กและเยาวชน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ(%)
7	ท่านได้ร่วมกิจกรรมในลักษณะใด		
	* วางแผนจัดงาน	19	50
	* ทำความสะอาดสถานที่	9	23.68
	* เตรียมงานด้านอื่นๆ	6	15.79
	* มาร่วมงานในวันนี้	14	36.84
	* จะมาร่วมงานกับเครือข่ายเด็กและเยาวชนต่อไป	29	76.32

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ เด็กและเยาวชน จะมาร่วมงานกับเครือข่ายเด็กและเยาวชนต่อไป คิดเป็นร้อยละ 76.32 รองลงมาคือจะมาร่วมในการวางแผนจัดงาน คิดเป็นร้อยละ 50 และมาร่วมงานในวันนี้ คิดเป็นร้อยละ 36.84 ทำความสะอาดสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 23.68 เตรียมงานด้านอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 15.79

แสดงให้เห็นถึงความผูกพันของเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ ที่ต้องการมาร่วมงาน และเป็นผู้ร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของเครือข่าย

ตารางที่ 6.11 แสดงข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กเยาวชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในชุมชน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
8	ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมใดบ้างในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในชุมชน		
	* ร่วมวางแผนการทำงานที่วัดสันเหมือง	17	44.74
	* เข้าร่วมการฝึกอบรมการตรวจคุณภาพน้ำ	27	71.05
	* เก็บตัวอย่างน้ำในชุมชนหมู่บ้าน	28	73.68
	* วิเคราะห์คุณภาพน้ำในชุมชน	28	73.68
	* สรุปสภาพปัญหาแหล่งน้ำในชุมชนร่วมกับเพื่อนๆ	26	68.42
	* จัดทำป้ายนิเทศและแผ่นพับการอนุรักษ์น้ำ	25	65.79
	* ร่วมเดินรณรงค์แจกเอกสารให้กับคนในชุมชน	23	60.53
	* สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำในชุมชนร่วมกัน	23	60.53

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การเข้าร่วม กิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ พบว่าเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ ได้ร่วมกิจกรรมการวิเคราะห์คุณภาพน้ำในชุมชน และร่วมเก็บตัวอย่างน้ำในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 73.68 รองลงมาคือ เข้าร่วมการฝึกอบรมการตรวจคุณภาพน้ำ คิดเป็นร้อยละ 71.05 และได้ร่วมสรุปสภาพปัญหาแหล่งน้ำในชุมชนร่วมกับเพื่อนๆ คิดเป็นร้อยละ 68.42

แสดงว่าเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ ได้เข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ ตั้งแต่ต้น โครงการจนถึงสุด โครงการเป็นส่วนใหญ่ และให้ความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี

ตารางที่ 6.12 แสดงข้อมูลสิ่งที่เยาวชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
9	สิ่งที่ท่านได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม		
	* ได้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสภาพน้ำ	33	86.84
	* ได้รู้วิธีการเก็บข้อมูลน้ำ	26	68.42
	* ได้วิเคราะห์สภาพน้ำของชุมชน	28	73.68
	* ได้ทราบปัญหาแหล่งน้ำในชุมชน	3	7.89
	* สนุกสนาน	28	73.68
	* ได้สำรวจข้อมูลชุมชนของตนเอง	28	73.68
	* รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น	16	42.11
	* ได้รางวัล	17	44.74
	* ได้ร่วมกิจกรรมร่วมกับเพื่อน	23	60.53
	* ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น	22	57.89
	* ได้กินขนมและอาหารกลางวัน	17	44.74
	* อื่น ๆ	2	5.26

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ได้ให้ความรู้ เกี่ยวกับการตรวจสภาพน้ำ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 86.84 รองลงมาคือ ได้วิเคราะห์สภาพน้ำของชุมชนสนุกสนานและได้สำรวจข้อมูลชุมชนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 73.68 ได้รู้วิธีการเก็บข้อมูลน้ำ คิดเป็นร้อยละ 68.42

แสดงว่าการจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ได้ให้ข้อมูลที่เป็นความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชนและได้ร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงของชุมชน ด้วยตนเอง

ตารางที่ 6.13 แสดงข้อมูลเหตุผลที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
10	เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้		
	* อยากได้รางวัล/เสื้อเยาวชน	4	10.54
	* อยากพบเพื่อนใหม่ๆ	17	44.74
	* อยากได้ความรู้	30	78.95
	* อยากพัฒนาตนเอง	26	68.42
	* อยากเป็นเครือข่ายสมาชิก	26	68.42
	* อยากรู้จักเพื่อนมากขึ้น	14	36.84
	* อยากเล่นเกม	21	55.26
	* อาจารย์ใจดี	16	42.11
	* พี่ ๆ น่ารัก	24	63.15
	* กิจกรรมสนุก	22	57.89
	* อยู่บ้านไม่สนุก	10	26.32
	* ไม่รู้จะไปไหน	6	15.79
	* อื่น ๆ	1	2.63

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมคืออยากได้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 78.95 รองลงมาคือ อยากพัฒนาตนเองและอยากเป็นเครือข่ายสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 68.42 ส่วนองค์ประกอบอื่น เช่น พี่ ๆ น่ารัก คิดเป็นร้อยละ 63.15 กิจกรรมสนุก คิดเป็นร้อยละ 57.89 ก็เป็นส่วนเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ

แสดงว่าการจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้และการพัฒนาตนเองโดยการรวมกลุ่มและทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์

ตารางที่ 6.14 แสดงข้อมูลความต้องการให้จัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งในอนาคต

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
11	ท่านอยากให้อจัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชน		
	ในลักษณะใด ในอนาคต		
	* กิจกรรมทายปัญหา เล่นเกม	18	47.37
	* กิจกรรมสำรวจหมู่บ้าน	13	34.21
	* ฝึกอบรมให้ความรู้ในการเรียน	18	47.37
	* กิจกรรมอื่นๆ	15	39.47
	* กิจกรรมทางวัฒนธรรมตามประเพณี	14	36.84
	* กิจกรรมกีฬา	11	28.95
	* กิจกรรมดนตรีเยาวชน	9	23.68
	* กิจกรรมเรียนภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ	3	7.89

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ เด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ อยากให้อจัดกิจกรรมทายปัญหา เล่นเกม และอยากให้อจัดกิจกรรม ฝึกอบรมให้ความรู้ในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมาคือ กิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 39.47 กิจกรรมทางวัฒนธรรมตามประเพณีคิดเป็นร้อยละ 36.84 กิจกรรมสำรวจหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 34.21 กิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 28.95

การจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์นั้น จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการและวัยของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 6.15 แสดงข้อมูลความต้องการมาร่วมกิจกรรมถวายเทียนพรรษา ณ วัดดอนแก้ว
ของเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
12	ถ้าจะมีกิจกรรม ถวายเทียนพรรษา ณ วัดดอนแก้ว		
	ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2551 ท่านจะมาร่วมกิจกรรมหรือไม่		
	* มา เพราะ ส่งเสริมประเพณีไทย	20	52.63
	* มา เพราะ สร้างความสามัคคีในกลุ่มเด็กและเยาวชน	22	57.89
	* มา เพราะ ต้องการพบเพื่อน	5	13.16
	* มา เพราะช่วยเหลือการทำงานซึ่งกันและกัน	15	39.47
	* ไม่มา เพราะ ติดงาน	4	10.54
	* ช่วยพ่อแม่ทำงาน	5	13.16
	* ติดเรียนพิเศษ	3	7.89
	* ใกล้เคียง	6	15.79

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

และเมื่อถามถึงการจัดกิจกรรม ครั้งต่อไปของเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ต้องการ มาร่วมกิจกรรม ในการ สร้างความสามัคคีในกลุ่มเด็กและเยาวชนคิดเป็นร้อยละ 57.89 รองลงมาคือ มาเพราะส่งเสริมประเพณี คิดเป็นร้อยละ 52.63 และเหตุผลที่ไม่มาเพราะติดเรียนพิเศษน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.89

แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสร้างสามัคคี การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 6.16 แสดงข้อมูลความต้องการมาร่วมกิจกรรมการอบรมมัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
13	ถ้าจะมีการอบรมมัคคุเทศก์น้อย เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน		
	ในวันที่ 26 - 27 กรกฎาคม 2551 ท่านจะมาร่วมกิจกรรมหรือไม่		
	* มา เพราะ ได้ความรู้	35	92.11
	* มา เพราะ ได้ประสบการณ์ใหม่	27	71.05
	* มา เพราะ ได้เรียนรู้เรื่องของชุมชน	24	63.15
	* มา เพราะ ได้พบเพื่อน	15	39.47
	* มา เพราะ ได้ช่วยเหลือการทำงานของหมู่บ้าน	27	71.05
	* ไม่มา เพราะติดงาน	2	5.26
	* ไม่มา เพราะช่วยพ่อแม่ทำงาน	3	7.89
	* ไม่มา เพราะติดเรียนพิเศษ	2	5.26
	* ไม่มา เพราะใกล้สอบต้องอ่านหนังสือ	1	2.63

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อมีการถามถึงกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ครั้งต่อไปในการจัดกิจกรรม อบรมมัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน สมาชิกส่วนใหญ่ จะเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว เพราะ ได้ความรู้คิดเป็นร้อยละ 92.11 รองลงมาคือ มาเพราะได้ประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 71.05 มาเพราะ ได้เรียนรู้เรื่องของชุมชนคิดเป็นร้อยละ 63.15 และเหตุผลที่ไม่มาเพราะใกล้สอบต้องอ่านหนังสือน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.63

แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชน โครงการสายน้ำสายสัมพันธ์เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ ประสบการณ์ใหม่ และได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะแบบประเมินโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรมิกิจกรรมอย่างนี้บ่อย ๆ เพราะมีสาระความรู้มากและสร้างความสามัคคีกันในแต่ละหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 2 อยากให้กิจกรรมนักสืบสายน้ำมีตลอดไป

ข้อเสนอแนะที่ 3 อยากให้พี่ ๆ มาอีกครั้ง

ข้อเสนอแนะที่ 4 กิจกรรมนักสืบสายน้ำทำได้ดีที่สุดแล้ว

ข้อเสนอแนะที่ 5 อยากให้น้ำมีคุณภาพดี

ข้อเสนอแนะที่ 6 อยากให้มีกิจกรรมนี้อีก

สรุปโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์

โครงการสายน้ำสานสัมพันธ์เป็นโครงการที่ริเริ่มจากการมองเห็นปัญหาโดยเด็กและเยาวชนในตำบลคอนแก้ว เป็นโครงการที่มาจากปัญหาสภาพเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำในชุมชน การทิ้งขยะและน้ำเน่าเสียลงสู่แหล่งน้ำ รวมทั้งการถูกบุกรุกพื้นที่แหล่งน้ำของชาวบ้าน จึงเป็นจุดเริ่มของการทำโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ขึ้น โดยมีการวางแผนกิจกรรมร่วมกันของเยาวชนทั้งหมด 7 กิจกรรม และได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ เป็นผลให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักในคุณค่าของแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน เกิดความสามัคคีของเยาวชนของแต่ละหมู่บ้านที่ร่วมโครงการ นอกจากนี้เด็กและเยาวชนได้รู้จักการพัฒนาภูมิทัศน์ในชุมชนให้สะอาด น่าอยู่ และเป็นที่พักพอใจของผู้ที่พบเห็น ซึ่งมีข้อสรุปการดำเนินงานโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ดังนี้

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการ สายน้ำสานสัมพันธ์ โดยทั่วไปเป็นเด็กและเยาวชน อายุ 6 - 18 ปีขึ้นไป กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมและมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่อยากเรียนรู้และอยากทดลอง จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าเครือข่ายเยาวชนจะมีการแจ้งการจัดกิจกรรมของเครือข่ายจากสมาชิกเครือข่ายผู้นำเยาวชนและจากเพื่อนในชุมชน แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกเครือข่ายสายน้ำสานสัมพันธ์ในการให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

สมาชิกเครือข่ายสายน้ำสานสัมพันธ์ส่วนใหญ่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นอย่างดีสมาชิกเครือข่ายมีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการโดยส่วนใหญ่จะมาก่อนเวลา และมีความพร้อมเพียงในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีความรู้สึกที่ดีกับการทำกิจกรรมของเครือข่ายสายน้ำสานสัมพันธ์ จึงอยากมาร่วมกิจกรรมและ มาร่วมกิจกรรมด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่แสดงลักษณะของการจัดกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมในลักษณะของทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมมือกันทำเป็นส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความผูกพันของเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์ ที่ต้องการมาร่วมกิจกรรม และเป็นผู้ร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของเครือข่ายแสดงว่าเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสาน

สัมพันธ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ ตั้งแต่ต้นโครงการจนถึงสุดโครงการเป็นส่วนใหญ่ และให้ความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี แสดงว่าการจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้และการพัฒนาตนเองโดยการรวมกลุ่มและทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์

ดังนั้นการจัดกิจกรรมเครือข่ายเครือข่ายเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์ จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการและวัยของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสร้างควมสามัคคี การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนโครงการสายน้ำสายสัมพันธ์เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ ประสบการณ์ใหม่ และได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนมากขึ้น

2. โครงการเยาวชนรักการอ่าน

โครงการเยาวชนรักการอ่านเป็นโครงการที่มาจากการศึกษาวิเคราะห์และวางแผนร่วมกันของเด็กและเยาวชนหมู่ที่ 1 บ้านบ่อปู้ หมู่ที่ 2 บ้านดอนแก้ว หมู่ที่ 9 บ้านสบสาหนองพาน เนื่องจากในหมู่ที่ 2 บ้านดอนแก้ว มีห้องสมุดเยาวชนที่เป็นจุดศูนย์กลางในการหาความรู้ของเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้าน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น คือ เด็กและเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้านไม่ได้มาใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้านจึงเกิดความคิดในการใช้ห้องสมุดนี้ให้เกิดประโยชน์โดยการจัดทำโครงการที่มีชื่อว่า “เยาวชนรักการอ่าน” เพื่อที่จะให้เด็กและเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้านเกิดการรักการอ่านและการใช้ห้องสมุดเยาวชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการ

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่าน หนังสือ หรือเอกสารต่างๆ มากขึ้น
3. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันของเด็กและเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้าน
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด

กิจกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

1. วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 เด็กและเยาวชนโครงการเยาวชนรักการอ่านได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานของโครงการเยาวชนรักการอ่าน ณ ห้องสมุดหน้าวัดดอนแก้ว

ภาพที่ 6.17 การวางแผนดำเนินโครงการเยาวชนรักการอ่าน ณ ห้องสมุดหน้าวัดดอนแก้ว

2. วันที่ 29 มิถุนายน 2551 ผู้วิจัยและเยาวชนโครงการรักการอ่านได้ร่วมกันจัดงานวันสุนทรภู่ ณ วัดดอนแก้ว ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 6.18 การดำเนินกิจกรรมงานวันสุนทรภู่ ณ วัดดอนแก้ว ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

3. วันที่ 13 กรกฎาคม 2551 กิจกรรมวันเข้าพรรษา โดยมีการเดินแห่เทียนพรรษา รอบ ๆ หมู่บ้านบ่อญี่ปุ่น บ้านดอนแก้วและบ้านสบสาหนองฟาน

ภาพที่ 6.19 เยาวชนโครงการเยาวชนรักการอ่านแห่เทียนพรรษาบริเวณบ้านบ่อญี่ปุ่น บ้านดอนแก้ว และบ้านสบสาหนองฟาน

4. วันที่ 10 สิงหาคม 2551 กิจกรรมครอบครัวสานสัมพันธ์ วันแม่แห่งชาติ ณ โรงเรียนบ้านดอนแก้ว

ภาพที่ 6.20 กิจกรรมครอบครัวสานสัมพันธ์ วันแม่แห่งชาติ ณ โรงเรียนบ้านดอนแก้ว

สรุปผลการดำเนินงานโครงการเยาวชนรักการอ่านกิจกรรมวันสุนทรภู่

1. จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการเยาวชนรักการอ่านมีจำนวนทั้งหมด 70 คน
2. มีสมาชิกของโครงการสายน้ำสานสัมพันธ์บางส่วน เข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนรักการอ่าน ด้วย

ตารางผลการประเมินกิจกรรมวันสุนทรภู่ โครงการเยาวชนรักการอ่าน ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกที่เข้าร่วมการประเมิน

ตารางที่ 6.17 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเพศที่เข้าร่วมโครงการ

เพศ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ(%)
ชาย	38	51.35
หญิง	36	48.65
รวม	74	100

เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 51.35 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 48.65

ตารางที่ 6.18 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนช่วงอายุของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

อายุ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ(%)
19 ปีขึ้นไป	3	4.05
13 – 18 ปี	11	14.90
6 – 12 ปี	60	81
รวม	74	100

เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 6 – 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 81 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 13 -18 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.90 และเยาวชนช่วงอายุ 19 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.05

ตารางที่ 6.19 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนระดับการศึกษาของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ(%)
ประถมตอนต้น	10	13.51
ประถมตอนปลาย	51	68.90
มัธยมตอนต้น	11	14.90
มัธยมตอนปลาย	0	0
อื่น ๆ	2	2.70
รวม	74	100

ระดับการศึกษาของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงชั้นการศึกษาประถมตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 68.90 รองลงมา คือ มัธยมตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 14.90 และประถมตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 13.51 อื่น ๆ อีก ร้อยละ 2.70 อาทิ เช่น ปวช. และระดับปริญญาตรี

จากข้อมูลที่แสดง ในตารางที่ 6.17 – 6.19 สถานภาพทั่วไปของ สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการ เยาวชนรักการอ่าน โดยทั่วไป เป็นเด็กและเยาวชน อายุ 6 - 18 ปีขึ้นไป กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมตอนปลายและมัธยมตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่อยากเรียนรู้และอยากทดลอง

ตารางที่ 6.20 แสดงข้อมูลบทบาทของเยาวชนในการจัดกิจกรรมวันสุนทรภู่

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
1	บทบาทของท่านในการจัดกิจกรรม วันสุนทรภู่		
	* เป็นผู้นำเยาวชน	8	10.81
	* เป็นผู้วางแผนการจัดงานร่วมกับอาจารย์	5	6.76
	* เป็นเจ้าของโครงการ	5	6.76
	* เป็นสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน	58	78.38
	* เป็นเด็กและเยาวชนหมู่ที่ 1, 2 และ หมู่ที่ 9	35	47.30
	* อื่น ๆ	5	6.76

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางแสดงว่า สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนรักการอ่านที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 78.38 รองลงมา คือเป็นเด็กและเยาวชนหมู่ที่ 1 บ้านบ่อญี่ปุ่นหมู่ที่ 2 บ้านดอนแก้ว และหมู่ที่ 9 บ้านสบสาหนองฟาน คิดเป็นร้อยละ 47.30 และเป็นผู้นำเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 10.81 เป็นผู้วางแผนการจัดงานร่วมกับอาจารย์ เป็นเจ้าของโครงการและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.76

แสดงให้เห็นว่าเครือข่ายเด็กและเยาวชน รักการอ่าน มีจำนวนมากและมีความสนใจเข้าร่วมโครงการ โดยมีแกนนำที่สามารถชักจูงสมาชิกเครือข่ายได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 6.21 แสดงข้อมูลการทราบกิจกรรมการจัดงานวันสุนทรภู่แหล่งใด

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
2	ท่านรู้ว่ามีกิจกรรม"วันสุนทรภู่" ณ วัดดอนแก้วจากใคร		
	* จากเพื่อน	27	36.49
	* พ่อ แม่	9	12.16
	* เสียงตามสาย	17	22.97
	* ครูในโรงเรียน	10	13.51
	* สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน	23	31.08
	* ผู้นำเยาวชนในหมู่บ้าน	11	14.86
	* อาจารย์ผู้ให้การอบรม	18	24.32

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ ทราบการจัดกิจกรรมจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 36.49 รองลงมา คือ ทราบจากสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนคิดเป็นร้อยละ 31.08 และทราบจากอาจารย์ผู้ให้การอบรม คิดเป็นร้อยละ 24.32 ทราบจากเสียงตามสาย คิดเป็นร้อยละ 22.97

แสดงให้เห็นว่าการรับทราบข้อมูลการจัดกิจกรรมเยาวชนรักการอ่าน มาจาก เพื่อน และจากสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนในชุมชน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่มีการกระจายข้อมูลข่าวสารกันอย่างทั่วถึงในทุกกลุ่ม

ตารางที่ 6.22 แสดงข้อมูลการทราบวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมของโครงการเยาวชนรักการอ่าน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
3	ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดงานวันสุนทรภู่		
	* เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชนในตำบลดอนแก้ว	35	47.30
	* เพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	29	39.19
	* เพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนภายในหมู่บ้าน/ตำบล	18	24.32
	* เพื่อเผยแพร่ประวัติของกวีเอกไทยสุนทรภู่	27	36.49

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมวันสุนทรภู่ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชนในตำบลดอนแก้ว คิดเป็นร้อยละ 47.30 รองลงมา คือ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 39.19 และเผยแพร่ประวัติของกวีเอกไทยสุนทรภู่ คิดเป็นร้อยละ 36.49 และ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนภายในหมู่บ้านและตำบลคิดเป็นร้อยละ 24.32

แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมวันสุนทรภู่ที่ มุ่งเน้นในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักการใช้เวลาว่าง ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านและตำบลของตน

ตารางที่ 6.23 แสดงข้อมูลลักษณะการร่วมงานของเยาวชนในโครงการเยาวชนรักการอ่าน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
4	ทำนมาร่วมงานวันสุนทรภู่ในลักษณะใด		
	* มาก่อนเวลา	49	66.22
	* มาในช่วงเปิดงาน	16	21.62
	* เมื่อเขาปิดงานแล้ว	8	10.81
	* ใกล้เคียงวัน	5	6.76

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่มาร่วมกิจกรรมก่อนเวลา คิดเป็นร้อยละ 66.22 รองลงมาคือมาช่วงเปิดงาน คิดเป็นร้อยละ 21.62 และมาร่วมงานเมื่อเขาเปิดงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 10.81 มาร่วมงานใกล้เคียงวันน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.76

แสดงว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายเด็กและเยาวชน จึงมาก่อนเวลา และในช่วงการเปิดงาน

ตารางที่ 6.24 แสดงข้อมูลความรู้สึกร่วมกันของเยาวชนในการร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
5	ความรู้สึกร่วมกันในการร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่		
	* ไม่อยากมา	7	9.46
	* ถูกครูบังคับให้มา	6	8.11
	* พ่อแม่บังคับให้มา	1	1.35
	* เฉยๆ มากก็ได้ น้อยก็ได้	7	9.46
	* ตามเพื่อนมา	10	13.51
	* มาด้วยตนเอง	26	35.13
	* อยากมาร่วมกิจกรรม	49	66.22
	* เพื่อนๆ ขอร้องให้มา	2	2.70
	* อื่น ๆ	5	6.76

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ รู้สึกว่าอยากมาร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 66.22 รองลงมาคือมาด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 35.13 และตามเพื่อนมา คิดเป็นร้อยละ 13.51 มาด้วยเหตุผลพ่อแม่บังคับให้มาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.35 รองลงมาคือ เพื่อนขอร้องให้มา คิดเป็นร้อยละ 2.70

แสดงว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยากมาร่วมกิจกรรม และมาร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง และแสดงให้เห็นว่าการร่วมกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชนจะไม่มีการบังคับให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 6.25 แสดงข้อมูลลักษณะของการจัดกิจกรรมของเยาวชนในโครงการ

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
6	ลักษณะของการจัดกิจกรรม		
	* ต่างคนต่างทำ	4	5.40
	* ทุกคนร่วมมือกัน	37	50
	* ทำงานเป็นกลุ่ม	44	59.46

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใน ลักษณะการ ทำงานเป็นกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 59.46 รองลงมาคือ ทุกคนร่วมมือกัน คิดเป็นร้อยละ 50 และต่างคนต่างทำ คิดเป็นร้อยละ 5.40

แสดงว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ร่วมมือกันในการทำกิจกรรมในลักษณะของการทำงานกลุ่ม แต่ก็มีสมาชิกบางส่วนที่เข้าร่วมกิจกรรมใหม่ไม่คุ้นเคยจึงแยกทำกิจกรรมเพียงลำพัง

ตารางที่ 6.26 แสดงข้อมูลการร่วมกิจกรรมของเยาวชนในลักษณะต่าง ๆ

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
7	ท่านได้ร่วมกิจกรรมในลักษณะใด		
	* วางแผนจัดงาน	29	39.19
	* มาร่วมงานในวันนี้	20	27.03
	* ทำความสะอาดสถานที่และห้องสมุด	14	18.92
	* จะมาร่วมงานกับเครือข่ายเด็กและเยาวชนต่อไป	54	72.97
	* เติร์มงานด้านอื่นๆ	12	16.22

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ จะมาร่วมงานกับเครือข่ายเด็กและเยาวชนต่อไป คิดเป็นร้อยละ 72.97 รองลงมาคือร่วมในการวางแผนจัดงาน คิดเป็นร้อยละ 39.19 มาร่วมงานในวันนี้คิดเป็นร้อยละ 27.03 ทำความสะอาดสถานที่และห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 18.92 เติร์มงานด้านอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.22

แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมาร่วมกิจกรรมของเครือข่ายครั้งต่อ ๆ ไปโดยจะมาร่วมวางแผน มาร่วมงาน หรือกิจกรรมอื่น ๆ

ตารางที่ 6.27 แสดงข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดของเยาวชนในโครงการเยาวชน
รักการอ่าน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
8	ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมใดบ้าง		
	* ประกวดวาดภาพ	65	87.84
	* คัดไทย	64	86.49
	* เขียนไทย	61	82.43
	* อ่านบทกลอน	42	56.76
	* เล่นเกม	56	75.67
	* ควิสิโ เรื่องสุดสสาร และการ์ตูน	68	91.89
	* ทำกิจกรรมอื่นๆ	10	13.51

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ได้ร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่ ตามกิจกรรมที่กำหนด เช่น ควิสิโ เรื่องสุดสสาร และการ์ตูน คิดเป็นร้อยละ 91.89 รองลงมาคือร่วมในกิจกรรมการประกวดวาดภาพ คิดเป็นร้อยละ 87.84 และร่วมกิจกรรมการคัดไทยคิดเป็นร้อยละ 86.49 ร่วมในกิจกรรมการเขียนไทย คิดเป็นร้อยละ 82.43 ร่วมเล่นเกมร้อยละ 75.67

แสดงว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรมเครือข่าย ตามที่คณะผู้วิจัย และผู้นำเยาวชนร่วมกันกำหนด เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 6.28 แสดงข้อมูลสิ่งที่เยาวชนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่

ข้อ	กิจกรรม	จำนวนทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
9	สิ่งที่ท่านได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม		
	* ได้ความรู้เกี่ยวกับวันสุนทรภู่	66	89.19
	* ได้รู้คำศัพท์ภาษาไทยเพิ่ม	36	48.65
	* สนุกสนาน	48	64.86
	* ได้รางวัล	36	48.65
	* ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน	49	66.22
	* ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น	41	55.40
	* ได้กินขนมและอาหารกลางวัน	36	48.65
	* อื่น ๆ	3	4.05

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้ความรู้เกี่ยวกับวันสุนทรภู่ คิดเป็นร้อยละ 89.189 รองลงมาคือ ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 66.22 และกิจกรรมสนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 64.86 ได้กินขนมและอาหารกลางวันได้รางวัลได้รู้คำศัพท์ภาษาไทยเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 148.65

จากข้อมูลการจัดกิจกรรมเครือข่ายเด็กและเยาวชนจะต้องมุ่งเน้นกิจกรรมทางด้านวิชาการและกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานร่วมกันจึงจะทำให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความผูกพันกับเครือข่ายมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 6.29 แสดงข้อมูลเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่ของเยาวชนโครงการเยาวชน
รักการอ่าน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
10	เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้		
	* อยากได้รางวัล/สื่อเยาวชน	22	29.73
	* อยากพบเพื่อนใหม่ๆ	26	35.13
	* อยากได้ความรู้	52	70.27
	* อยากพัฒนาตนเอง	41	55.40
	* อยากเป็นเครือข่ายสมาชิก	36	48.65
	* อยากรู้จักเพื่อนมากขึ้น	28	37.84
	* อยากเล่นเกม	39	52.70
	* อาจารย์ใจดี	40	54.05
	* พี่ ๆ น่ารัก	44	59.46
	* กิจกรรมสนุก	48	64.86
	* อยู่บ้านไม่สนุก	31	41.89
	* ไม่รู้จะไปไหน	13	17.57
	* อื่น ๆ	3	4.05

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมคือ ส่วนใหญ่เนื่องจากอยากได้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 70.27 รองลงมาคือ กิจกรรมสนุก คิดเป็นร้อยละ 64.86 และ พี่ ๆ น่ารัก คิดเป็นร้อยละ 59.46 และอาจารย์ใจดี คิดเป็นร้อยละ 54.05 ส่วนเหตุผลที่ไม่รู้จะไปไหนหรือเหตุผลอื่น ๆ ที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.57 และ 4.05

แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยากได้รับความรู้ และอยากร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน กับเพื่อน สมาชิกเครือข่าย และมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนอยากเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม

ตารางที่ 6.30 แสดงข้อมูลลักษณะการจัดกิจกรรมในความต้องการของเยาวชนโครงการเยาวชน
รักการอ่าน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
11	ท่านอยากให้จัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและ เยาวชน		
	ในลักษณะใด ในอนาคต		
	* กิจกรรมทนายปัญหา เล่นเกม	52	70.27
	* กิจกรรมสำรวจหมู่บ้าน	32	43.24
	* ฝึกอบรมให้ความรู้ในการเรียน	35	47.30
	* กิจกรรมอื่นๆ	18	24.32
	* กิจกรรมทางวัฒนธรรมตามประเพณี	28	37.84
	* กิจกรรมกีฬา	44	59.46
	* กิจกรรมดนตรีเยาวชน	30	40.54
	* กิจกรรมเรียนภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ	22	29.73

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยากให้ จัดกิจกรรมทนายปัญหา เล่นเกม คิดเป็นร้อยละ 70.27 รองลงมา คือ อยากให้จัดกิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 59.46 และอยากให้ จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.30 กิจกรรมสำรวจหมู่บ้าน คิดเป็น ร้อยละ 43.24 กิจกรรมดนตรีเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 40.54 และกิจกรรมเรียนภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 29.73 กิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 24.32

แสดงว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ อยากให้จัดกิจกรรม ในเรื่องที่ทำให้ ความรู้ควบคู่กับการจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น การทนายปัญหา การเล่นเกม กีฬา การให้ความรู้ การสำรวจหมู่บ้าน เป็นต้น

ตารางที่ 6.31 แสดงข้อมูลความต้องการมาร่วมกิจกรรมถวายเทียนพรรษา ณ วัดดอนแก้ว ของ
เยาวชนโครงการเยาวชนรักการอ่าน

ข้อ	กิจกรรม	จำนวน ทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ (%)
12	ถ้าจะมีกิจกรรม ถวายเทียนพรรษา ณ วัดดอนแก้ว		
	ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2551 ท่านจะมาร่วมกิจกรรมหรือไม่		
	* มาเพราะ ส่งเสริมประเพณีไทย	51	68.92
	* มา เพราะสร้างความสามัคคีในกลุ่มเด็กและเยาวชน	40	54.05
	* มาเพราะต้องการพบเพื่อน	19	25.67
	* มาเพราะช่วยเหลือการทำงานซึ่งกันและกัน	31	41.89
	* ไม่มาเพราะ ติดงาน	4	5.40
	* ช่วยพ่อแม่ทำงาน	10	13.51
	* ติดเรียนพิเศษ	6	8.11
	* ใกล้เคียง	12	16.22

*หมายเหตุ ผู้ประเมินสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การมาร่วมงานเครือข่ายในกิจกรรมในอนาคต สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ตอบว่ามา เพราะส่งเสริมประเพณี คิดเป็นร้อยละ 68.92 รองลงมาคือมา เพราะสร้างความสามัคคีในกลุ่มเด็กและเยาวชนคิดเป็นร้อยละ 54.05 และมาเพราะช่วยเหลือการทำงานซึ่งกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 41.89 ส่วนสาเหตุที่ไม่สามารถมาร่วมได้เนื่องจากติดงานคิดเป็นร้อยละ 5.40 ติดเรียนพิเศษ 8.11

แสดงให้เห็นว่า สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มีความคิดในการจัดกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มในการรักษาขนบประเพณี การสร้างความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะแบบประเมินการจัดกิจกรรมวันสุนทรภู่

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรติดต่อเด็กและเยาวชนมาประชุมวางแผนจัดงานด้วยไม่ใช่มาแต่ผู้นำเยาวชน

ข้อเสนอแนะที่ 2 อยากให้คณะวิจัยมาจัดกิจกรรมบ่อย ๆ อีก

ข้อเสนอแนะที่ 3 อยากให้มีกิจกรรมแบบนี้อีก

ข้อเสนอแนะที่ 4 อยากให้พี่ ๆ มาเล่นกิจกรรมนี้อีก

ข้อเสนอแนะที่ 5 ต้องมีกิจกรรมมากกว่านี้ ทำให้ดีกว่านี้จะได้สนุก

สรุปโครงการเยาวชนรักการอ่าน

โครงการเยาวชนรักการอ่านเป็นโครงการที่ริเริ่มจากเด็กและเยาวชนในตำบลคอนแก้ว หมู่ที่ 1 บ้านบ่อปู้ หมู่ที่ 2 บ้านคอนแก้ว หมู่ที่ 9 บ้านสบสาหนองพาน เป็นโครงการที่สืบเนื่องมาจาก ในหมู่ที่ 2 บ้านคอนแก้ว มีห้องสมุดเยาวชนที่เป็นจุดศูนย์กลางในการหาความรู้ของเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้าน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น คือ เยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้านมาใช้ห้องสมุดเยาวชนน้อย ความคาดหวังให้เด็กและเยาวชนใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ดังนั้นกลุ่มเยาวชนทั้ง 3 หมู่บ้านจึงเกิดความคิดในการใช้ห้องสมุดนี้ให้เกิดประโยชน์โดยการจัดทำโครงการที่มีชื่อว่า “เยาวชนรักการอ่าน” โดยมีการวางแผนกิจกรรมร่วมกันของเด็กและเยาวชน ทั้งหมด 4 กิจกรรม และได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ ผลของการทำกิจกรรมทำให้เด็กและเยาวชนหันมารักการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ร่วมกิจกรรมทางศาสนา ที่สำคัญ ทำให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากยาเสพติดโดยมีข้อสรุปดังนี้

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการ เยาวชนรักการอ่าน โดยทั่วไป เป็นเด็กและเยาวชน อายุ 6 - 18 ปีขึ้นไป กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมตอนปลายและมัธยมตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่อยากเรียนรู้และอยากทดลอง สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน รักการอ่าน มีจำนวนมากและมีความสนใจเข้าร่วมโครงการ โดยมีแกนนำที่สามารถชักจูงสมาชิกเครือข่ายได้เป็นอย่างดี การรับทราบข้อมูลการจัดกิจกรรมเยาวชนรักการอ่าน มาจาก เพื่อนและจากสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนในชุมชน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่มีการกระจายข้อมูลข่าวสารกันอย่างทั่วถึงในทุกกลุ่ม

สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน โครงการ รักการอ่านส่วนใหญ่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการที่มุ่งเน้นในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักการใช้เวลาว่าง ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านและตำบลของตน สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายเด็กและเยาวชน จึงมาก่อนเวลาและในช่วงการเปิดงาน แสดงให้เห็นว่าสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยากมาร่วมกิจกรรม และมาร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง ไม่

มีการบังคับให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม การทำกิจกรรมในลักษณะของการการร่วมมือกัน การทำงานกลุ่ม สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมาร่วมกิจกรรมของเครือข่ายครั้งต่อ ๆ ไปโดยจะมาร่วมวางแผน มาร่วมงาน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ คณะผู้วิจัย และผู้นำเยาวชน ร่วมกันกำหนด โดยมุ่งเน้นกิจกรรมทางด้านวิชาการและกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานร่วมกันทำ ให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความผูกพันกับเครือข่ายมากยิ่งขึ้น ได้รับความรู้ อยากร่วม กิจกรรมอย่างสนุกสนาน กับเพื่อน สมาชิกเครือข่าย ในการจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น การทนาย ปัญหา การเล่นเกม กีฬา การให้ความรู้ การสำรวจหมู่บ้าน เป็นต้น นอกจากนี้สมาชิกเครือข่าย เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มีความคิดในการจัดกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มในการรักษาขนบประเพณี การสร้างความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มเด็กและเยาวชน

3. โครงการพัฒนาคนตรีเยาวชน

โครงการพัฒนาคนตรีเยาวชนได้ขอยกเลิกการทำโครงการดังกล่าวนี้ เนื่องจาก สมาชิกภายในกลุ่มได้มีแกนนำที่เข้มแข็งและพร้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาเยาวชนในกลุ่มหมู่บ้าน ได้ จึงทำการขอยกเลิกโครงการพัฒนาคนตรีเยาวชน

4. โครงการมัคคุเทศก์น้อย

โครงการอบรมเรื่อง “มัคคุเทศก์น้อย” เป็นโครงการอีกโครงการหนึ่งที่จัดขึ้นภายหลัง ซึ่งเป็นโครงการที่เกิดจากความต้องการของเด็กและเยาวชน จะเป็นโครงการรวมของเด็กและ เยาวชนทั้งตำบล ซึ่งมีจำนวนเด็กและเยาวชน 10 หมู่บ้าน ในเขตตำบลดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 70 คนการอบรมโครงการ “มัคคุเทศก์น้อย” มีการอบรมจำนวน 2 วัน คือ วันเสาร์ ที่ 26 กรกฎาคม 2551 และ วันเสาร์ที่ 2 สิงหาคม 2551 เป็นการอบรมให้เด็กและ เยาวชนมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเป็น มัคคุเทศก์น้อย โดยวิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ คือ อาจารย์วรพล วัฒนเหลืออรุณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ และอาจารย์กริช สะอึ้งทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ได้มาให้ความรู้เกี่ยวกับ ความหมาย ความสำคัญ บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะ มารยาทและ การวางตัวของมัคคุเทศก์

ความเป็นมา ของโครงการ เนื่องจากในตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งธรรมชาติที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่จำนวนหลายแห่ง เช่น ห้วยตึงเฒ่า น้ำตกผาลาด น้ำตกผาหมอก เป็นต้น ดังนั้นจึงได้มีการจัดโครงการ “มัคคุเทศก์น้อย” ขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนใน เขตตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้รู้จักสถานที่และ แหล่งทรัพยากร ที่สำคัญในท้องถิ่นของตนเอง และแนะนำสถานที่สำคัญหรือแหล่งท่องเที่ยวใน ชุมชนท้องถิ่นของตนเองให้กับบุคคลอื่นได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักแหล่งทรัพยากรที่สำคัญที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถแนะนำสถานที่สำคัญหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่นของตนให้กับบุคคลอื่นได้

วิธีดำเนินการ

1. การสำรวจกลุ่มเยาวชนที่มีความสนใจเกี่ยวกับโครงการ รวมทั้งรับสมัครกลุ่มเยาวชนที่มีความสนใจเกี่ยวกับโครงการ
2. การเข้าร่วมกิจกรรม เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการมัคคุเทศก์น้อย เช่น กิจกรรมวาดรูปของตัวเอง กิจกรรมเล่นเกม สาลิกาป้อนเหยี่ยว เป็นต้น
3. นำเสนอผลการปฏิบัติงาน นำเสนอผลงานที่ได้ปฏิบัติตาม โดยการส่งตัวแทนเด็กและเยาวชนของแต่ละกลุ่มมา นำเสนอผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมามีผลเป็นอย่างไรบ้าง ได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากโครงการ
4. ประเมินผลการทำงาน หลังจากทำกิจกรรมของโครงการดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะมีการประเมินผลการทำงาน เพื่อให้รู้ว่าโครงการนี้ประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

สรุปผลการดำเนินงานโครงการมัคคุเทศก์น้อย

1. จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วม โครงการ มัคคุเทศก์น้อย มีจำนวนทั้งหมด 54 คน
2. แบบประเมิน โครงการ มัคคุเทศก์น้อย จำนวน 48 ชุด
3. มีสมาชิกของโครงการเข้าร่วมประเมินผลการดำเนินงานโครงการมัคคุเทศก์น้อย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 88.88

ตารางประเมินการดำเนินงานของโครงการมัคคุเทศก์น้อย

ตารางที่ 6.32 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเพศที่เข้าร่วมโครงการ

เพศ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ %
ชาย	16	33.33
หญิง	32	66.67
รวม	48	100

สมาชิกเด็ก และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมัคคุเทศก์น้อย มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมการอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 66.67 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 6.33 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนช่วงอายุของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

อายุ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ %
19 ปีขึ้นไป	2	4.17
13 - 18 ปี	18	37.5
6 - 12 ปี	28	58.33
รวม	48	100

สมาชิกเด็ก และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมัคคุเทศก์น้อย ที่เข้าร่วมโครงการมัคคุเทศก์น้อยอยู่ในช่วงอายุ 6 – 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ อายุ 13 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 และอายุ 19 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.17

ตารางที่ 6.34 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนระดับการศึกษาของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ %
ประถมตอนต้น	13	27.08
ประถมตอนปลาย	19	39.58
มัธยมตอนต้น	10	20.83
มัธยมตอนปลาย	1	2.08
อื่น ๆ	5	10.42
รวม	48	100

สมาชิกเด็ก และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมัคคุเทศก์น้อย เยาวชนที่เข้าร่วมการอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อยอยู่ในระดับการศึกษาประถมตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 39.58 รองลงมาคือ ประถมตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 27.08 มัธยมตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.83 อื่น ๆ เช่น ปวช. ปริญญาตรี และมัธยมตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 7.14

ตารางที่ 6.35 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม

ที่	กิจกรรม	Mean	SD	ระดับการประเมิน
1	สถานที่	4.64	0.53	มากที่สุด
2	ระยะเวลา	3.96	0.93	มาก
3	รูปแบบการจัดอบรม	4.45	0.72	มาก
4	การบรรยาย	4.4	0.74	มาก
5	เอกสารที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.02	0.9	มาก
6	บรรยากาศการอบรม	4.47	0.72	มาก
7	การบริการอาหาร	4.51	0.66	มากที่สุด
8	การได้รับความรู้	4.64	0.57	มากที่สุด

จากเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม โครงการมัคคุเทศก์น้อย

- ระดับ 4.50 – 5.00 มากที่สุด
 ระดับ 3.50 – 4.49 มาก
 ระดับ 2.50 – 3.49 ปานกลาง
 ระดับ 1.50 – 2.49 พอใช้
 ระดับ 1.00 – 1.49 น้อยที่สุด

เห็นได้ว่าความพึงพอใจในระดับมากที่สุดมีอยู่ 3 ด้านคือ ด้านสถานที่ ด้านการบริการอาหาร ด้านการได้รับความรู้ และเยาวชนโครงการมัคคุเทศก์น้อยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ในเรื่องของระยะเวลา, รูปแบบการจัดการอบรม, การบรรยายของวิทยากร, เอกสารที่ใช้ในการฝึก, บรรยากาศการอบรม

นอกจากนี้เยาวชนโครงการมัคคุเทศก์น้อยได้ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นแก่การจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมมีเด็กร่วมโครงการอายุน้อยเกินไป ทำให้การอบรมมีการส่งเสียงดัง เด็กไม่สนใจในกิจกรรม เวลาทำกิจกรรมกลุ่มไม่สามารถแบ่งงานให้เด็กทำได้
2. ระยะเวลาควรมีมากกว่านี้ การนำเสนอเนื้อหาสาระควรจะดูอายุของเยาวชน ซึ่งเด็กไม่ได้รับความรู้มาก่อน และเด็กยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
3. ดีทุกอย่าง แต่การกินอาหารควรมีโต๊ะอาหารให้นั่งแบบเรียบร้อย

4. ควรใช้ระยะเวลาให้นานกว่านี้ และอยากให้มีโครงการเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และวันแม่เพิ่มอีก
5. ให้มีการอบรมอย่างนี้และอื่น ๆ ทุกเดือน ระยะเวลามากกว่านี้
6. อยากให้มีการนำเที่ยวที่สถานที่ต่าง ๆ และอยากให้มีโครงการนำเที่ยวและ กิจกรรมเดินป่าพาไปดูพืชในป่าอีก ให้มีเวลามากกว่านี้
7. ควรมีการอบรมให้มากกว่านี้ ประมาณ 3 ครั้ง และมีเกมให้เล่นสนุกสนานมาก มีกิจกรรมเยอะๆ และอยากให้พาไปเที่ยวสถานที่เหมือนการผจญภัย เพื่อให้มีทัศนคติที่น้อยเกิดความเคยชิน
8. อยากให้มีการอบรมอย่างนี้อีกเพราะสนุกและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. ขอให้จัดกิจกรรมอื่นๆขึ้นมาอีก อยากให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเยาวชน และ ขอบคุณคณะผู้วิจัยและวิทยากรมาก ๆ ค่ะ
10. อยากให้มีการอบรมต่อไป
11. อยากให้ลงสำรวจสถานที่ท่องเที่ยว
12. ขอให้ทำกิจกรรมมากกว่านี้ และเล่นเกมให้มาก ๆ และเปิดเพลงมาก
13. อยากให้มีการจัดกิจกรรมขึ้นอีก
14. น่าจะจัดอบรมให้กับคนที่มีช่วงอายุระหว่าง 11 – 17 ปี เพราะว่าเป็นในระดับมัธยม เหมาะสมในด้านของความรู้ความสามารถที่จะทำงาน หรือ จัดแบ่งอายุ หรือเฉลี่ยช่วงอายุของทุกกลุ่มให้เท่ากัน จะได้ผลงานที่มีคุณภาพมากกว่านี้ ส่วนสิ่งสุดท้ายคือ เวลาควรจะให้เวลาในการทำมากกว่านี้
15. ถ้ามีการจัดกิจกรรมจะมาร่วมกิจกรรมอีก สนุกสนานมาก
16. อยากจะให้จัดงานแบบนี้อีกจะได้ความรู้มากและจัดเกมให้เล่นมากกว่านี้
17. อยากให้จัดกิจกรรมอีกต่อไป เพราะสนุกและได้ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติ
18. อยากให้เป็นอย่างนี้ตลอดไปในตำบลคอนแก้วของเราและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวเราเอง
19. อยากให้มีการอบรมด้านภาษาต่างประเทศเสริมและช่วงเวลาในการอบรมมีน้อยเกินไป
20. อยากให้มีการจัดกิจกรรมอีกครั้งแล้วจะมาร่วมกิจกรรมอีกครั้ง
21. น่าจะมีการจัดกิจกรรมอื่นที่สนุกๆ
22. การฝึกอบรมทัศนคติที่น้อยเป็นกิจกรรมที่ดีและอยากให้มีโอกาส
23. น่าจะมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกเยอะและจำนวนไม่จำกัด
24. อยากให้จัดอบรมนักประชาสัมพันธ์น้อยบ้าง
25. น่าจะมีกิจกรรมอีกเยอะ ๆ มีกิจกรรมอื่นอีกต่อไป

26. อยากให้มีระยะเวลานานกว่านี้
27. อยากให้มีกิจกรรมอย่างนี้อีก
28. อยากให้มีระยะเวลามากกว่านี้

สรุปโครงการมัคคุเทศก์น้อย

โครงการมัคคุเทศก์ มีขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนในเขตตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ รู้จักแหล่งทรัพยากรที่สำคัญในท้องถิ่นของตนเอง และแนะนำสถานที่สำคัญหรือแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นของตนเองให้กับบุคคลอื่นได้ รวมทั้งให้เยาวชนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองและขยายความเป็นชุมชนตำบลคอนแก้วให้กับนักท่องเที่ยวหรือบุคคลอื่นได้ เป็นการอบรมให้เด็กและเยาวชนมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์น้อย โดยวิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คือ อาจารย์วรพล วัฒนเหลืออรุณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และอาจารย์กริช สะอึ้งทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งท่านก็ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ ความหมาย ความสำคัญ บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะมารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์ ผลการจัดกิจกรรมเด็กและเยาวชนมีความสนใจในการจัดกิจกรรมในลักษณะแบบนี้มาก เนื่องจากได้รับความรู้และได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในลักษณะนี้บ่อย ๆ ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่

สรุปผลการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การมีส่วนร่วมของเด็กในการร่วมทำกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในแต่ละโครงการมีกิจกรรมต่าง ๆ และมีผลการประเมินตามแบบประเมินโครงการ ซึ่งพบว่าการทำงานของเด็กและเยาวชนจะเป็นการทำงานกลุ่มที่มีเครือข่ายการทำงานร่วมกันและทุกคนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ และเด็กและเยาวชน

ผลที่ได้กับสมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน

ได้รับความรู้ที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น เด็กได้ทำกิจกรรมเด็กได้แสดงออก เด็กได้เรียนรู้ร่วมกันในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบบที่สอนน้องเด็กได้รู้จักกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เด็กได้ฝึกความรับผิดชอบ เด็กเกิดความรักความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน เกิดเป็นเครือข่ายการทำงาน อย่างต่อเนื่อง

มีการทำกิจกรรมที่เป็นการทดลอง ที่ทำให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำและเด็กสนใจในการทดลอง เช่น การตรวจวัดคุณภาพน้ำที่เด็กได้ปฏิบัติจริง ทำให้ทราบว่าน้ำที่เด็ก ๆ ไปตรวจมี

คุณภาพน้ำอย่างไร และเด็กเมื่อเด็กพบปัญหาที่ทำให้น้ำมีสภาพน่าเสีย ในแหล่งน้ำ เด็กก็จะหาวิธีในการแก้ไขหรือป้องกันไม่เกิดน้ำน่าเสียร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของเด็กที่ร่วมกิจกรรมในโครงการมีส่วนร่วมเริ่มจากการวางแผนวางแผนจะทำแบบไหนก่อนแล้วจึงจะทำอย่างไรต่อไป ซึ่งการทำแบบนี้ทำให้เด็กและเยาวชนในโครงการเป็นผู้วางแผนที่จะทำกิจกรรมต่างๆ เพราะเป็นผู้ที่ทราบปัญหาในชุมชนมากกว่าและจะทำให้เด็กและเยาวชนเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเอง การที่เด็กมีส่วนร่วมแท้จริงทำให้เด็กสนุกในการทำกิจกรรมและรู้สึกผูกพันกับคนในกลุ่มและสนใจในกิจกรรมที่ได้ทำ จึงทำให้เด็กอยากที่จะมาร่วมกิจกรรมอีกและอยากให้กิจกรรมอื่นๆอีก และกิจกรรมบางกิจกรรมสอนให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจโดยเข้าเป็นผู้ที่ตัดสินใจ ที่จะทำหรือแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมและเข้าใจในการทำงานมากขึ้นซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันในโครงการและต่อไป เด็กก็จะสามารถคิดเองได้ วางแผนได้ และสุดท้ายเด็กก็จะสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต เนื่องจากเด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยมาด้วยความเต็มใจและมาเพื่ออยากที่จะเรียนรู้ร่วมกัน และในกิจกรรมมีทั้งความสนุกความรู้ แล้วเด็กและเยาวชนสามารถนำไปใช้ได้ในการทำงานร่วมกับคนอื่น กับชุมชนกับคนในครอบครัว โรงเรียนก็สามารถนำไปใช้ได้ เด็กมีโอกาสที่ได้พบเพื่อนต่างหมู่บ้านที่อยู่ในตำบลเดียวกันและได้แลกเปลี่ยนความรู้ และที่สำคัญเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นได้ และสามารถทำงานกับเพื่อนต่างหมู่บ้านได้ และทำให้เด็กสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่เอาเวลาไปเล่นเกม ดิฉันเสพติด หรือทำอย่างอื่นที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน การสร้างกิจกรรมขึ้นมาทำให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ เด็กสามารถที่จะนำเอาความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่างๆไปสอนให้กับคนที่ไม่มีโอกาสที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมได้ และสามารถสร้างเครือข่ายในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเด็กอาจเป็นผู้ที่ถ่ายทอดให้กันเองได้หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมมาแล้ว และทำให้เด็กเกิดความภูมิใจว่าเขาสามารถทำได้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กกล้าที่จะคิดและตัดสินใจร่วมกันได้ในอนาคต

ผลที่ได้จากการทำกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนพบว่าในการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีผลที่ได้จากการทำกิจกรรมดังนี้

1. องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

การจัดกิจกรรม สำหรับเด็กและเยาวชน ต้องจัดให้เหมาะกับวัยของเด็ก และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ โดยอาจแยกเป็น วัยเด็ก วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งมีความต้องการและความสนใจแตกต่างกัน

การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับทุกคนให้สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ สำหรับเด็กและเยาวชนควรเป็นกิจกรรมที่ทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ ดังนั้นกิจกรรมควรจัดตามความสามารถ ไม่ยากจนเกินไป และไม่ง่ายจนทำให้ไม่น่าสนใจ

การกิจกรรมต้องให้ทั้งความรู้ และความสนุกสนาน ในกระบวนการในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนนั้น ต้องมีการให้ความรู้ ประสบการณ์ และการสร้างเจตคติให้กับเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ

ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม แต่ละกิจกรรมไม่นานจนเกินไป ซึ่งกิจกรรมในการให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนในการบรรยาย การให้ความรู้นั้น ไม่ควรเกินหนึ่งชั่วโมง และกิจกรรมการปฏิบัติอาจเป็นกิจกรรมที่สามารถต่อเนื่องกันได้ถึง สาม ถึง สี่ ชั่วโมง โดยต้องหมุนเวียนกิจกรรมไม่ให้หน้าเบื่อ โดยจะต้องมีการกระตุ้นความสนใจเป็นระยะ ๆ

เด็กได้แสดงออกให้มากที่สุด ในการจัดกิจกรรมนั้นจะต้องยึดเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงออกให้มากที่สุดในการจัดกิจกรรมและการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมและการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยผู้วิจัยจะต้องอยู่เบื้องหลังการจัดกิจกรรม

เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชนคือการเรียนรู้ที่เด็กได้ศึกษา ทดลอง และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จะทำให้เด็กสามารถรู้ได้ลึก จำได้แม่น สามารถนำเอาความรู้ดังกล่าวกลับมาใช้ได้อีก

เด็กเป็นศูนย์กลาง ในการจัดกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนได้ยึดสภาพปัญหาของชุมชนเป็นตัวตั้ง และให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้รับข้อมูล วางแผนในการจัดกิจกรรมและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

เด็กได้ คิดวิเคราะห์ และสรุปความรู้และแนวปฏิบัติด้วยตนเอง กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้น ต้องยึดชุมชนเป็นหลัก และกระบวนการในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของชุมชน และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2. กระบวนการในการการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ต้องมีฐานข้อมูลของชุมชน ทั้งข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่ใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานด้านการพัฒนาชุมชน ดังนั้นผู้ไปปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชน หรือการวิจัยชุมชนจะต้องมีข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ของชุมชนให้ชัดเจน ถูกต้อง และทันสมัยพอสมควร จึงจะทำงานร่วมกับชุมชนได้

ต้องมีข้อมูลระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ในการดำเนินงานการประสานการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน ผู้ที่เข้าไปศึกษา หรือเข้าไปทำกิจกรรมในชุมชน จะต้องทราบข้อมูลบุคคลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน โดยเฉพาะข้อมูลของผู้นำชุมชน และแกนนำต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน ก็จะทำให้สามารถประสานการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

ต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้นจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินการดังกล่าวควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ซึ่งจะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

ต้องมีการประสานการทำงานร่วมกันมีการสร้างเครือข่ายการทำงานการจัดกิจกรรมในชุมชนที่ประสบผลสำเร็จจะต้องมีการประสานการทำงานที่ดี โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนแบบมีส่วนร่วมจะต้องมีการสร้าง และพัฒนาเครือข่ายการทำงานร่วมกันในชุมชน โดยต้องใช้หลักในการประสานการทำงาน โดยการใช้ข้อมูล การดำเนินงานของกิจกรรมการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนร่วมกัน เป็นหลักในการทำงาน

ต้องมีการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นและการสร้างจิตสำนึกในการทำงานชุมชนร่วมกัน การทำงานในด้านการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนโดย การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน จะต้องมีการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการ ทำงานเพื่อชุมชนของตนเองเป็นเบื้องต้น เมื่อสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนร่วมกันแล้วจึงจะ ดำเนินงานในกระบวนการพัฒนาชุมชนในขั้นต่อไป

ต้องมีการประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การดำเนินการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนนั้นจะต้องมีการประสานการใช้ ทรัพยากรในชุมชนร่วมกันทั้งทรัพยากรบุคคล สถานที่ ที่มีอยู่ในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จ

ต้องมีผู้นำ ผู้ประสานงาน แกนนำ และ ผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการ ใน การปฏิบัติงานในชุมชน จะต้องมีบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เช่น ผู้นำที่จะให้แนวทางใน การทำงาน ผู้ประสานงานที่ทำหน้าที่ในการประสานการทำงานระหว่างบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง แกนนำเครือข่าย เป็นผู้ที่สามารถชักจูงและชักชวนสมาชิกให้มาร่วมกิจกรรม ส่วนผู้ที่รับผิดชอบต้อง ดูแลการดำเนินการ โดยรวมในทุกเรื่อง

ต้องมีการเตรียมการทำงาน การวางแผน การปฏิบัติงานร่วมกัน ในชุมชน จะต้องมีการเตรียมการ ประสานการทำงานและมีการวางแผน ร่วมกัน ปฏิบัติงานร่วมกัน ของบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โอกาสในการทำงานจึงจะประสบผลสำเร็จ

ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน กิจกรรมการทำงานของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมและสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกในเครือข่ายการทำงานย่อมเป็นการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ต้องมีการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในชุมชนมาร่วมกิจกรรมในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยต้องระดมทรัพยากรในทุกด้านของชุมชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ร่วมมือกันในการดำเนินการ

ต้องสร้างความเป็นเจ้าของกิจกรรมให้กับสมาชิกในชุมชน ชุมชนเป็นของสมาชิกในชุมชนทุกคน ต้องมีการสร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากสมาชิกของชุมชนทุกคน ร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนของตนเอง เพราะทุกคนเป็นเจ้าของชุมชนของตน

สิ่งที่จะต้องเป็นความต้องการของชุมชน และทุกคนในชุมชนเห็นคุณค่าและประโยชน์ การดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนนั้น สมาชิกของชุมชนต้องรับรู้รับทราบในฐานะที่เป็นเจ้าของชุมชน และการจัดกิจกรรมใด ๆ ต้องสอดคล้องกับความต้องการและให้สมาชิกของชุมชนเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกันการทำงานจึงจะประสบผลสำเร็จ

เมื่อทำงานเสร็จต้องมีการรายงานผลการทำงานให้กับทุกคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ การทำงานหลาย ๆ โครงการที่ผ่านมาประชาชนมักจะได้รับการทราบบeginningการทำงาน และขอความร่วมมือในการปฏิบัติงาน แต่เมื่องานเสร็จแล้วประชาชนเจ้าของพื้นที่จะไม่ทราบผลการทำงาน ดังนั้นการรายงานผลการทำงานให้กับประชาชนแจ้งผลสำเร็จหรือความล้มเหลวการทำงานที่ผ่านมา เพื่อจะได้ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ต้องมีการประเมินผลการทำงาน การทำงานใด ๆ เมื่อทำงานเสร็จจะต้องมีการประเมินผลการทำงาน เพื่อให้ทราบถึง ความสำเร็จ ความบกพร่องในการทำงาน เพื่อจะได้นำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้ ในการพัฒนากระบวนการทำงานต่อไป